

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy órára — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 47. szám.

Kedd, február 27.

Nyugalom.

— február 27.

Vasárnap kitűnt megint, hogy az ország polgárainak milliói távol tartják magukat attól az áldatlan küzdelemtől, melyet a koalíció folytat mindenképp kárára.

Vasárnapra ugyanis a koalíciós pártok volt képviselői népgyűléseket hirdettek az egész országban. E gyűlések túlnyomó része azonban a hatóságok közbelépése folytán elmaradt. Mert a kormány nem vállalhatta a felelősséget a szónokok várható izgatásainak esetleges következményeiért. Az ország milliányi polgársága hideg nyugalommal fogadta a kormány-intézkedést. A koalíciós sajtó a történetek kapcsán dicséri a magyar nép felséges nyugalomát. Mi is odaállunk a dicsérők sorába. De ezenfelül rámutatunk még néhány jelenségre. Mindenekeőt és mindenekefőtt arra, hogy a néptömegek lelkét korántsem ragadta meg a koalíció harca annyira, mint azt a volt képviselő urak idehaza és odakünn a külföldön elhíttetni igyekeznek. Elismerjük, hogy a rendszeres izgatások a nép bizonyos rétegeire voltak hatással. Am azok a milliók, a kiknek lelkes támogatása nélkül egy harc csak üres handabandázs marad, azok a milliók valóban „felséges nyugalommal” nézik az eseményeket. Avagy nem jelentőségteljes-e az a hosszú idő óta észlelhető tény, hogy a míg benn, a megyék terméiben izzik a levegő, addig már a megyeházák kapujának tövében is nyomban lehül az atmoszféra és megkezdődik „a magyar nép felséges nyugalma”?

Am, ha a koalíció harcaért a lelkesedés eddig sem volt tulságosan heves, egyenesen kizártnak, a gondolkodó nép lelkével merőben ellenkezőnek tartjuk, hogy a népmilliók közönye hova-tova egyenes ellenszenvvé ne változzék. Mert

ha a nép már eleve sem igen értette a nyolcvan kommandó-szóért folytatott harcnak annyira hirdett nemzetgyarapító jelenségét, még kevésbé fogja megérteni, hogy ez a követelmény olyasvalami, a miért mindent fel szabad, sőt fel is kell áldozni. Nem fogja megérteni, hogy a koalíció a maga harcának nem szabott határt. Hogy nem állapította meg eleve már, mennyit áldoz és hol fordul vissza. Lelkiismeretbeli kötelessége lett volna, hogy ezt megtegye. Mert nem a magából áldoz. Hanem az ország erkölcsi és anyagi javait veti oda áldozatul. Pedig még nincs tisztázva, hogy a nép óhajtja-e ezeket az aránytalanul nagy áldozatokat. A tegnapi előtti nap is inkább ellene, mint mellette bizonyít. És könnyen lehet, hogy ha a nép szóhoz fog jutni, határozottan ki is fogja jelezni ezt a vélekedését.

Addig pedig a Fejérváry-kormányra az a kötelesség hárul, hogy az ország adminisztrációját intézze. Hogy helyreállítsa a törvényes rendet, gátat vessen az anarchia elharapódzásának és a törvények uralmát restitálja. És hogy ezt tehesse, szükséges mindenekelőtt, hogy gátat vessen annak az izgatásnak, mely az országot állandóan és szakadatlanul új és új mérgegyaggal telíti. Ezt a célt szolgálja a kormány eddig tett és ezután teendő intézkedéseinek egy jelentékeny részével. Intézkedéseinek egy másik része pedig a törvényhatóságoknak tövénytelenségeiben való tobzódása ellen irányul. Ilyenképpen a kormány a defenzíva harcát folytatja a romboló tendenciák ellenében.

És szolgálja azt a célt, hogy az országot a koalíciós terrorizmus karjaiból kiragadják. A míg ez a terrorizmus ur az országban, addig a higgadtak, a mérsékelték félrevonulnak, természetesen átengedik a teret a hangosabbaknak s így válnak hangadókká azok, a kik legjobban

rikoltoznak. Ha egyszer az állapotok olyképpen változnak meg, hogy a rettenetes terrorizmusól többé nem lesz mit tartani, hallatni fogják hangjukat a higgadtabbak is az ország, a mely lassanként meggyőződik róla, hogy hamis ösvényen vezették, bizonyára szives-örömmel fog hajlani azoknak szavára, a kik visszatérni óhajtának a biztos útra, a melyen haladva a nemzet eddig fejlődött és erősödött, s amely ösvényről letérv, nyomban szenvedés és megpróbáltatás lett osztályrésze.

HIREK.

Tájékoztató.

A Gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedd- és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasóhelyisége (Varajjai-utca 9. sz.). Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

Március 11. A Lloyd-társulat közgyűlése.
Március 11. A nagybecskereki kaszinó-társulat közgyűlése.
Március 12. A közig. bizottság ülése.

— **Tanügyi kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Németh Jolán ozorai, Lambrecht Peterné Klempai Mára pancsova-belvárosi, Hangodi István deszki, Schmidt Miklós óteleki, Demetrovics Lipót berezsztóci és Jásper Henrik zichfalvai helyettes tanítókat, illetve tanítónőket eddigi állomáshelyükön rendes tanítókká, illetve tanítónőkké kinevezte.

— **Uj jegyző.** Gyurkovics Jenőt, a február 24-én Nagybecskereken tartott jegyzői vizsgán jegyzőnek képesítették.

— **A Dmke igazgatósággyűlése.** A Dél-magyarországi Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósága március hó 18-án délelőtt 11 órakor Szegeden gyűlést tart a városi székhelyű bizottsági termében. Az igazgatósági gyűlést megelőzőleg március 16-án délelőtt 10 órakor a kultúregyesület tisztviselői és osztályai tartanak

A „TORONTÁI” tárcája.

Tinka néni.

Wiltschgo Leopoldina óvónő február 25-ikén tartott 30 éves jubileumi ünnepén elmondotta Streitman Antal főgimnáziumi tanár.

„Nincs az életben semmi, ami maradandóbb volna és értékesebb, mint a köz érdekében szerzett érdemek”, — mondja a római klasszikus — „és nem lehet az életben semmi, ami nagyobb megnyugvással, megelégedéssel tölthessen el, mintha az erők teljességében tiszta öntudattal nézhetünk vissza a köz érdekében évtizedeken át hiven teljesített munkára”.

Frőbel Frigyesnek, a gyermekkert nagynevű alapítójának eszméi Nagybecskereken már a 40-es évek elején hívekre találtak. A városi magisztratus már ekkor hozott határozatot, mely egy gyermekkert alapítását célozta. Ugyanis elhatározta, hogy egy újabb engedélyezett nagyvásár tiszta jövedelmét gyermekkert felállítására és fentartására fogja fordítani. A terv azonban a zavaros politikai viszonyok közepett elaludt és csak alkotmányos életünk éltető levegőjében ébredt ujja; felélesztette azt lelkes honleányaink hazaszeretete. Az 1867-ben megalakult jótékony nőegyesület programjába felvette a kisdodovoda alapítását s már 1871-ben az ovoda működése megindult.

Minden kezdet nehéz s nehéz volt a kisdodovoda gondozása. Az ovoda megnyitott egy férfi óvó vezetésével, de ez csakhamar eltávozott s öt év alatt három óvónő váltotta fel egymást a jótékony nőegyesület ovodájában. Hogy mit jelent egy intézetnél a tanerők folytonos változása, azt

nemcsak a tantervek, tudják ezt a szülők is. A tanerők folytonos változása az intézet fejlődésének határozott kárára van. Jól tudták ezt a nőegyesület akkori vezetői, s hogy a bajon segíthessenek, választmányi tagjainak sorából hétről-hétre ovodálátogatókat küldtek ki, kik az ovoda munkássága, az ott uralkodó rend és tisztaság fölött ellenőrködtek.

Az állandó óvónő változást nagyban előmozdította az a körülmény, hogy az óvóintézetek országos szervezése csak akkor indulván meg, képesített óvónőt alig kapott a jótékony nőegyesület. Ilyen volt az ovoda helyzete egész 1876-ig, amikor is január hó 1-én az ovodába óvónőül, ünnepelt óvónőket, Wiltschgo Leopoldina kisasszonyt állították az ovoda élére. Két év leforgása alatt Wiltschgo Leopoldina az óvónő vizsgát letette s újult erővel és lelkesedéssel fogott a munkához. És milyen munkához. Az ovodának az volt a végcélja, hogy a gyermekek a magyar nyelvet elsajátítsák. Ezelőtt három évtizeddel hozott engem a sors Nagybecskerekre. Akkor a társalgási nyelv német és szerb volt. Kívételesen beszéltek egynéhány családban magyarul. Bejártam a külső utcákat. Sehol egy árva magyar szót nem hallottam.

Ilyen körülmények között kellett Wiltschgo Leopoldinának az ovodagyermekeket magyar szóra tanítani, ilyen körülmények között, és mégis évről-évre mind nagyobb eredményt volt képes bemutatni. Számos esetet tudok arra, hogy az ovodagyermek ajkan felzengő magyar szó a gyermek németajku anyját arra indította, hogy ő is megtanuljon magyarul. Játssza, hegedűszóval, kedves dalokkal s vidám játékokkal csatolta, édesgette magához a gyermekeket. Életvidámságot és munkakedvet öntött a kicsi szívekbe. Játssza nevelését a szeretet melegének sugaraival aranyozta

be s szemében mindenkor ott ült a bátortás, a biztatás, s ha kellett a feddés művészi ereje.

Igen, a tanítás művészete lengte őt át kisdod tanítványai körében, oly művészet, melynek eredménye kimaradhatlan.

1892-ben Budapesten a kisdodovodák be rendezéséből s a kisdodok munkájából kiállítást rendeztek. A nagybecskereki nőegyesület is megjelent azon. Eöklő városaink kisdodovodái mellett a miénk nem maradt homályban s aranyéremmel tüntették ki. Nem a lokalpatriotizmus szemüvegén keresztül látjuk tehát ovodánk magas színvonalát, hanem az ország középpontjában is kiütetésben részesült annak művészi közönségre való vezetése.

És még egy motívum világítsa meg ünnepelt óvónőnk sikeres működését.

A nőegyesület évtizedekig egyedül tartott ki városunkban az uttörés nehéz munkájában; csak 10 esztendeje annak, hogy a szerb nőegyesület, majd az állam több ovodája osztja áldásait a kisdodnevelés terén szűkebb hazánkban. Ezek az újabb intézmények a jótékony nőegyesület ovodájának létszámát nem csökkentették. A kipróbált művészi erőt, ki a szeretet fegyverével évtizedeken keresztül szolgálta a kisdodnevelés szent ügyét, közönsége el nem hagyja, rajongással veszi körül s mind fényesebb eredménnyel látja jutalmazva belé helyezett bizalmát.

És mégis honnan van az, hogy a fiatal nemzedék a Wiltschgo Leopoldina nevet nem ismeri, az a fiatal nemzedék, melynek szívébe ő varázsolta be az édes magyar szót, a magyar dal és a haza szeretetét? Csak Tinka néni, a jó és kedves Tinka néni ismeri. Ez onnan van, mert Wiltschgo Leopoldina oly ritka népszerűséget vívott ki magának, mely csak a muzsáktól homlokra csókoló pedagognak jut

gyűlést. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy e hó 25-én a Dmke ipari osztálya tart Szabadkán gyűlést.

— **Az Izraeli ima.** Illetékes helyről fölkérte annak közlésére, hogy a helybeli izr. imaházban mult szombaton elmondott s a helyzetre vonatkozó ima csak a régi ima kiegészítő részét képezi.

— **Zsinati választások a gör. kelet. román egyházmegyében.** Az aradi görög keleti román egyházmegye zsinati képviselőinek három esztendő mandátuma most lejár s az új választásokat márciusban tartják meg. A választások ügyében az aradi görög keleti román szentszék tegnapelőtt Pap I. János püspök elnöklésével ülést tartott. A szentszék a választás határnapjaul külföte március 15-ét az egyházi képviselők, március 18-át és 25-ét a világi képviselők mandátumaira nézve; s április 1-én minden választásnak skrutiniumát tartják meg. A választások vezetésére szentszéki biztostul Nagyszentmiklósról kiküldték Miulescu Pált és Vuja Gyulát. A megválasztandó zsinati képviselők mandátumát a májusban összeülő első zsinat fogja igazolni és az esetleges petíciókat tárgyalni.

— **Az ásványolaj-rendelet elhalasztása.** Az ásványolaj-rendelet ügyében az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés által a kereskedelmi és belügyi miniszteriumknál folyamatba tett eljárás kapcsán arról értesülünk, hogy a belügyminiszterium szintén elfogadta a rendelet ellen felhozott aggályokat és a rendelet életbelépését bizonytalan időre elhalasztotta. Ennek fogva egyelőre elcsik annak szüksége, hogy az érdekelt kereskedők a rendelet által előírt tartányokat és biztosítási készleteket beszeressék.

— **Temesvár és a politikai helyzet.** Temesvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága tegnap tartott közgyűlésében — dr. Telbisz Károly polgármester indítványára — aggodalomteljes mély sajnálatát fejezte ki az országgyűlésnek a legválságosabb politikai és parlamenti zavarok közt történt feloszlata és alkotmányos életünknek ezzel bekövetkezett vésszes megrázkódtatása felett; egyben kijelentette, hogy nemzeti fejlődésünk és állami létünk legerősebb biztosítékát képező ősi alkotmányunk rendjének zavartalan fennmaradásának, a törvényhozásnak hivatászerű komoly tanácskozásihoz és az ország valódi érdekei gondozására irányuló munkálkodásához való visszatérését, hazánk veszélyeztetett közállapotaira való tekintettel, mulhatatlanul szükségesnek tartja s alkotmányos életünk helyreállítására és biztosítására a maga törvényes hatáskörében hazafias lelkesedéssel közreműködni kész. Az ellenzék nevében Kisfaludy Kálmán, a temesvári függetlenségi és 1848-as párt elnöke külön indítványt terjesztett elő. A törvényhatósági bizottság túlnyomó nagy többsége azonban ezt elvetette.

— **Felülfizetések.** A nőegylet gyermekjelmez bálon felülfizettek: dr. Dellimanic Lajosné, Steinitzer Géváné, Vécsey Istvánné, Kaszinó-társulat 20—20 korona, Szávits Margit és Winkler Irén virágeladásból 30, dr. Mihálovits István, Marcoin Jenő, Weisz Izidor, Jankó Ágostonné, Geiduschek József 10—10, dr. Várady Imre 14.

hat osztályrésztül. Ez közérzés, a rejjongásig szerető tanítványok közérzése. Szerető hévvel öleli magához a kisdedeket, kik ezért boldog naivságukban szívük bálványává avatták őt, a jó, a kedves Tinka nénit.

Leike kincseit nemcsak az ovoda falai között teszi közzé, hanem megosztja azt kartársaival is. Így látjuk őt a délm. orsz. tanítóegylet nagybecskereki fiókjának 1896-ban Nagybecskereken tartott ülésén megjelenni, hol a kisdednevelés tárgyában tartott szakszerű és tanulságos felolvasásával a tanítói világnak tiszteletét s becsülését vívta ki magának.

Az a virágcsokor tehát, melyet az ovoda gyermekei nyújtottak át az ünnepeltnek, nemcsak a gyermekek szívvilágának ékes megnyilatkozása, hanem jelképezi az a szülő, a kartársak intelligens sokaságának őszinte tiszteletét és nagyra-becsülését.

És kinek szívéhez nőtt áldásos lénye, az az ovoda fentartósa, a jótékony nőegylet. Évtizedeken látta az egyesület odaadó, csüggedést nem ismerő munkásságát, melylyel az ovoda fokozatos fejlődését előmozdította s hovatovább a megismosodás fokára emelte. A nőegylet felismerte az óvónő művészi hivatottságát, készséggel támogatta törekvéseiben s szerető gondallal karolta fel kezdeményezéseit.

Teljes harmonia forrasztotta egybe Wiltschgo Leopoldinát a jótékony nőegylet hazánk zengzeten nyelvének terjesztésében s a köz szolgálatában.

Ettől a harmoniától áthatottan a nőegylet szíve mélyéből mond hálás köszönetet ünnepelt óvónőjének, Wiltschgo Leopoldinának azzal a meleg óhajással, hogy őt ovodája élén még sokáig üdvözölhesse.

dr. Mihálovits Ödön 8, Stagelschmidt János 6, dr. Vinczebidy Ernő 6, Elek, Mayer Rezső, Stagelschmidt János, Stagelschmidt József, Keresztes Aladár 5—5, Bánaki András, Lucsics Miklós, Deutsch Zsigmond 4—4, Krzpelka Jenő, Kokits Sándorné, Strosz Béla 3—3, Maurer Gyula, Reinitz Józsefné, Jakobi Gábor, Szávits Sándor, ifj. Deutsch Zsiga, Kurländer Imre, Winkler Ferencné, Bankovich Mihály, Popovits Szilárd 2—2 korona, Demkó Belanszky Katóka 1 kor. 40 fillér. A bál összes bevétele 642 kor. 40 fillér, kiadás 316 korona, tiszta jövedelem 326 korona 40 fillér. A nemes adakozóknak szuton is hálás köszönetet mond a nagybecskereki jótékony nőegylet elnöksége.

A folyó hó 21-én megtartott németnegyebeli olvasókör tancestélyén felülfizettek: dr. Várady Imre 19 korona, Aranyos Etel 10, dr. Dellimanic Lajos 5, Kovács Ödön 5, dr. Vinczebidy Ernő 4, dr. Anna Ernő 3, Engel Ferenc, Kugler Sándor, Reber Ferenc, Kónya Ferenc, Kocsis Mihály, Szávits Sándor, Mayer Rezső, Bankovich Mihály, Weisz Izidor, dr. Pollák Győző, Strosz Béla, Hirsch Antal 2—2, Krumenacker István, Szabó Albert, Kühn János, Stefanovics János, Hektor Mátyas, Kurländer Antal, Nagy N., Havas Dani, Juliusz Lipót 1—1 korona.

— **A pancsovai járás és főbírája.** Pancsováról írják lapunknak: E hónap huszonharmadikán nagy küldöttsége a pancsovai járásnak járult dr. Gyertyánffy Jenő főszolgabíró elé a küldöttség szónoka előadta, hogy a pancsovai járás jogos megdöbbenéssel értesült arról, hogy az általános szeretetnek és nagybecskereki örvendő főbíró szándéka a járás fősolgabírói állását a központi főbírói állással felcserélni. A járás lakossága nem késhetett egy percig se, hogy a felett való aggodalmának kifejezést adjon és kérje főbíráját, vegye figyelembe azt az általános ragaszkodást, szeretetet, nagybecskereki, a melylyel járás rajta csügg; vegye figyelembe, hogy az ő nemesen gondolkodó, őnzetlen egyénisége, pártatlan igazságerzete megteremtette a járásban a rendet, a békét, meghonosította az egészséges szellemet; ne menjen el innen, ne hagyja árván ezt a járást. Dr. Gyertyánffy Jenő, akinek az imponálás küldöttség megjelenéséről sejtelve sem volt, mélyen meg volt hatva a szeretetnek ilyen spontán megnyilatkozásától s megígérta a küldöttségnek, hogy kérelmük szerint jár el.

— **Farsang utója.** A római katolikus egyház a holnapi nappal gyászolt. Fekete szín dominál a templomokban. A színes oltárképek helyét gyászdrapéria foglalja el, egyszerű fehér kereszttel. A kórus éneke komorra, gyászossá válik. A nagybőjt hangulata ez. Holnap, a vig farsang után a bűnbánat, a magabaszállás következik. Mert lám, ez a farsang ugyancsak vidám, sőt eléggé hosszú volt: a bőjtje mégis elkövetkezik. Az optimisták ezt kizárólag a kalendárium beosztásának tulajdonítják és farsangolnak tovább, mint a mesebeli gondtalan tücsök. Pedig minden nyárnak van tele, minden örömmel bánta, minden farsangnak bőjtje. Így tehát a katolikus egyház nagybőjtje nemcsak vallásbeli, hanem általános érvényű elveket is érthetőleg szimbolizál. És bár senki sem lehet a kötelezni, hogy holnap kora reggel megtépje a frakkja szárnyait és a dohánycsészék hamuját mind a fejére zudítsa... mégis megszívlelendő, hogy komoly napjai is vannak az emberi létnek. Sőt menjünk egygráduossal tovább: nemcsak a farsangnak, de a politikanak is van bőjtje... És hogy manapság, amikor a politika farsangi menete szolgál a népek látványul, nem lehetetlen, hogy ez a farsangi utolsó nap egyszerűs mind a politika nagybőjtjét is jelel. Egyebekben ma még mindenki tobzódik egyet, a zárt termekből még az utcákra is kivonul a mulatság és a boldogság, de ez már az örökifju Karnevál halotti tora...

— **Nyilvános köszönet.** A Nagybecskereki Népbank részvénytársaság a jótékony nőegyletnek 20 korona adományt küldött át, mely adományért hálás köszönetet fejez ki az elnökség.

— **Az O. M. K. E. választmányi ülése.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés tegnap tartotta a közgyűlést előkészítő választmányi ülést Budapesten a Kereskedelmi és Iparkamara tanácskozó termében, Sándor Pál elnöklete alatt. A választmány mindenekelőtt a november végén tartott utolsó ülése óta jelentkezett 208 új tagot felvette a tagok sorába. A zárszámadások tudomásulvétele és a költségvetési tervezet tárgyalása és megállapítása után a választmány az elnökség jelentésével foglalkozott és ennek kapcsán örvendetesen tudomásul vette, hogy kereskedelmi miniszterium az egyesülés előterjesztése alapján a III. osztályu kocsiútnak a gyorsvonatokon való alkalmazása ügyében az egyesülés bevonásával

szaktanácskozmányt tartott és utasította a MÁV. igazgatóságát, hogy a kérdés megvalósítását tegye tanulmányozás tárgyává. Hasonló megelégedéssel vették tudomásul az ásványolaj szállítása és tartására vonatkozó rendelet ügyében elért eredményeket, majd a legközelebbi munkaprogramm megállapításával foglalkozva, Mauthner Adolf (Budapest), Kálmán Sándor (Kisvárd), Kirner József (Losonc) és dr. Révész Dezső (Balassagyarmat) hozzászólása után a kövezetvámra vonatkozó eljárás módzatait állapították meg. A telefon-ügy megbeszélése után az évi közgyűlés idejét március hó 25-ére tűzték ki. Végül a kézbesítési eljárás egyszerűsítésével foglalkozott a választmány és az indítványozó Korein Dezső (Szombathely) hozzászólása után amellelt foglalt állást, hogy a kézbesítések a polgári peres eljárásban is szabályszerűen a kir. posta útján eszáközöltessenek.

Érdekes verseny volt a napokban Budapesten. Egy közismert fővárosi nagyvállalat jogügyi osztályának főnöke, kinél mintegy 10 írópép, közte 7 eredeti Remington Standard és 3 más rendszerű írógépet használnak, díjazott versenyt tartott annak kipuhatólására, hogy melyikkel lehet leggyorsabban írni és a legjobb egyszerűvegi példányt egyidejűleg készíteni. Az első díjat az egyik Remington írógép kezelője nyerte, ki percenkint átlag 210 szótagu írásssebességet elért. Egy írógéppel írt sorban átlag 6 szó, illetőleg 26 szótag van, tehát az 1 perc alatt leirt 210 szótag 8 sort tesz ki. És minthogy a verseny egy óráig tartott, a nyertes Remington írógépkezelő ezen óra alatt 480 sort írt, ami — egy ivnyi oldal átlag 30 sorban számítva — 16 oldalnak, azaz teljes 4 ivnek megfelel. Értékesebbé teszi ezt a sikert még az is, hogy a géppel egy óra alatt leirt 4 iv kézírással legalább 8 ivre menne, és hogy egy ivet a leggyorsabban kézírással, de már nehezen olvashatóan, másfél óra alatt is elig lehet megírni, míg a géppel egyidejűleg 8 példányt írt. Így tehát rendkívül szembeötlő a Remington gépirás nagy időnyeresége, amely még fokozódik az egyszerűvegi több példányoknak ugyanazon idő alatt történt készítésével. Azt, hogy az amerikai Remington írógépeknek beszerzési forrását Budapesten Glogowski és társa cég (Adrássy-ut 12/a.) képezi, már egyszer közöltük.

— **A multság vége.** Vigan pálinkáztak mult pénteken este Aracs község egyik kocsmájában Lality Luta és Kovánov Gyura odaváló lakosok s az ül mindinkább hevítte őket, fejük mind jobban kábult el s beszédük mind élénkebb lett, sőt lassan kiabálással fajult, úgy hogy végre a kocsmáros megunt a hangos voltukat és szépen kitéssékeltte őket Lality és Kovánov az utcán is folytatták élénk eszmecserejüket s hogy, hogy nem, egyszerre csak azt vették észre, hogy Lality nagy sikoltozás közben össze-rogy és körülötte azonnal nagy vertócsa képződik. A segélykiáltásra odarohanó emberek látták, hogy Lality karja át van szurva s supárszerűleg szökik ki a sebből a vér. Rögtön dr. Kaczander Armin községi orvosért szaladtak, de mire az előkerült, Lality már elvérzett. Az esetet a község a nagybecskereki kir. ügyészségnek bejelentette s innét dr. Boross Dezső kir. ügyész, dr. Fialowski Béla kir. törvényszéki orrossal a helyszínerre rándult és Pataj Béla törökbecse kir. albiróval egyetemben az esetet vizsgálat tárgyává tették s ekkor kiderült, hogy Lality csakis azért vérzett el, mert körülötte senki sem volt, ki a vérző ütőeret leszorította volna. Már pedig az ilyen sérülések révén beálló elvérzési halál megakadályozására vannak azon népszerű oktató tanfolyamokon begyakorolt első segély s ezen tanfolyamon rendőröknek tüzoltóknak stb. kellene részvétel, s ha ilyen kioktatott ember lett volna kéznél, Lality nem halt volna meg. Lalityt 5 gyermeke és övegye siratja.

A Scott-fele Emulsió

legjobb norvégiai gyógycsukamájolajból készült alfoszorsavas méz és nátron hozzáadásával. Alkalmazható mindazon esetekben, melyeknél ezideig a közönséges csukamájolaj használták.

A SCOTT-fele EMULSIÓ-ban a csukamájolaj zsirtartalma a SCOTT-fele emulgaáti eljárás következtében legapróbb cseppekben egyenletesen van szétosztva úgy, hogy a csukamájolaj ilyen formában sokkal könnyebben emészthető, mint a közönséges ősi formában. Azonkívül a SCOTT-fele EMULSIÓ határozottan jó ízű, úgy hogy ennél a közönséges csukamájolaj kellemlen undorító ize teljesen hiányzik.

A SCOTT-fele Emulsió valódiságának jele „a hátán nagy csukát vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beiktatása ellenében mintautveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL,
„Városi gyógyszerár” 98—99. sz.

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 korona 50 fillér.

— Aki fogadásból megöli magát. Temesvárott mintegy másfél éve, egy leányismerősének temetésén Serbán Róza cselédeleány barátai előtt kijelentette, hogy így fiatalon szeretne ő is meghalni. Azóta többször tréfáltak vele a dolgról s most a szerencsétlen leány megfogadta, hogy megöli magát. Pénteken higgyésként ivott s az olyan súlyos belső sérüléseket okozott neki, hogy tegnapelőtt a kórházban meghalt.

Irodalom és művészet.

• Az Arany János-társaságból. A temesvári Arany János-társaság március hó 4-én, vasárnap délelőtt 1/11 órakor, a temesvári vármegyeház dísztermében, Arany János születésének évfordulója alkalmából nagy ülést tart. Tárgysorozat. 1. Elnöki megnyitó. Mondja dr. Szentkláray Jenő, elnök. 2. A titkár jelentése a Társaság 1905 évi működéséről. 3. A február hónap 20-án tartott tagválasztó gyűlés eredményének a kihirdetése. 4. Bírák jelentése a beküldött pályaművekről. 5. Pályatétel kiűzése. 6. Várlak. (Rajz.) Irta és felolvassa Mársits Rozina r. tag. 7. Koszopolita és nemzeti költészet. (Székfoglaló.) Irta és felolvassa dr. Sztura Szilárd r. tag. 8. Arany János és a természet. (Székfoglaló.) Irta és felolvassa Tótkés Lajos r. tag. 9. Költemények. Irta és felolvassa Dóczy József r. tag. 10. Elnöki zárószó.

• Hangverseny a színházban. Érdekes zeneművészeti hírről számolhatunk be olvasóinknak, mely kétségen kívül nagy örömmel fogja eltölteni a szép és művészi zene iránt rendkívüli fogékonysággal és érdeklődéssel viseltető közönségünket, melynek a mi sajátos viszonyaink között igazán csak nagyráirán van alkalma művészi zenében gyönyörködhetni. Vármegyénk szülötte, a béga-szentgyörgyi származású Sch n u r Ignác hegedűvirtuóz és a budai zeneakadémia jeles tanára és városunk szülötte, Zsiross Dező, a pesti konzervatórium kitűnő zongoraművész-növendéke március hó 17-én a helybeli színházban hangversenyt adnak. Alkalmunk volt a magas művészi színvonalon álló programba betekinteni és előre is mondhatjuk, hogy az nemcsak a zene iránt általában érdeklődőket, hanem a legraffináltabb zenei igényeket is ki fogja elégíteni. Mivel a program egyik pontja még változást szenvedhet, a teljes részletes programot egyik közelebbi számunkban fogjuk közölni.

Mulatság.

Farsangi naptár.

1906. Febr. 27. A filharmonikusok egyesületének estélye.
Márc. 1. Mészáros és hentes bál a kaszinóban.

•• Táncvizsga a zárdában. Igen szépen sikerült táncvizsga volt tegnap délután a „Misszonyunkról” nevezett szegény iskolánőverek leányintézetében. Az intézet bejáró és bennlakó növendékei mutatták be tánc-tudományukat az iskola dísztermében, ahova nagyszámú közönség gyűlt össze megszemlélni a legkellamesebb vizsgát. Konstatálhatni, hogy a növendékek teljesen megfeleltek a vizsgán s egy pár t. c.: mint például a diszpalotás, a körmagyar, a magyar szoló és a boszton — igen szép volt s általános tetszéssel találkozott.

•• A nagybecskereki polgári dalegylet kellemes és vidám jux-estélyt rendezett tegnap az Ellmer féle vendéglőben. Az estély változatos és jó ízű műsora kitűnően szórakoztatta a megjelent szép számú közönséget, amely azután a legjobb kedvvel táncolt reggelig.

TAVIRATOK.

A helyzet.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, február 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király ma délután fél 1 órakor magánkihallgatáson fogadta Fejérváry Géza báró miniszterelnököt.

Közös miniszteri értekezlet.

Budapest, február 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, Fejérváry Géza báró miniszterelnök, Vörös László kereskedelmi miniszter, Feilitzsch Arthur báró földművelési miniszter tegnap este Bécsbe érkeztek és ma délelőtt 10 óra körül részt vettek Goluchowski Agenor gróf külügyminiszter elnöklése alatt tartott értekezleten, a melyen a függőben levő keres-

kedelmi szerződések ügyében tanácskoztak.

Fejérváry és Tisza.

Budapest, február 27. (A „Torontál” ered. távirata.) A Magyar Távirati Iroda megcáfolja azt a hírt, mintha Fejérváry Géza báró miniszterelnök és Tisza István gróf tegnap együtt utaztak volna Bécsbe s a vonaton tanácskoztak volna.

Pestvármegyéből.

Budapest, február 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pestvármegyénél ma megkezdtek a megyei tisztviselők a sztrájkot s reggel már nem jelent meg közülük senki a hivatalában. Az engedetlen tisztviselőket mind el fogják bocátani. A vármegyeházat rendőrség szállta meg.

Az osztrák unjonozási törvény.

Budapest, február 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák hivatalos „Wiener Zeitung” mai száma közli a szentesített osztrák unjonozási törvényt.

A költségvetés.

Budapest, február 27. (A „Torontál” ered. távirata.) A kormány most közlésezi az 1906. évre szóló költségvetést, de ezúttal az nem a szokásos módon az országgyűléshez, hanem a közönséghez van címezve. Az indoklás felelmi, hogy a január 5-én tartott minisztertanács jóváhagyta a költségvetést és felhatalmazta az egyes minisztereket, hogy annak alapján kormányozzák az országot. Felhossa az indoklás, hogy mikor ex-lex állapot volt, a kormányok mindig így intézkedtek, ez tehát nem új dolog. Bárha ez nem pótolja alkotmányjogi szempontból az indemnitási törvényt, azonban az államháztartás rendjének szempontjából épen olyan, mint az indemnitás. Az 1906. évi költségvetést az 1904. év végén készített 1905. évi költségvetés szerint ugyanolyan alapon készítették el. Bizonyos korlátozásokat, illetve megtakarításokat tettek tekintettel az adóbehajtások sikertelen voltára. A rendes kiadások összege 1057 millió 653.148 kor., tehát mintegy tíz millióval kisebb, mint az előző évben. A rendkívüli kiadások közül az átmenetiek összege 84 millió 254.362 kor. A beruházásokra felvettek 83 millió 406.051 kor., ami mintegy négy millióval kevesebb. Az összes kiadások összege 1225 millió 813.765 kor., összesen 12 millió 67.677 koronával kevesebb, mint a lefolyt évben.

A lapok utcai elárusítása.

Budapest, február 27. (A „Torontál” ered. táv.) A felhivatalos Budapesti Tudósító jelenti: Kristóffy József belügyminiszter ma az összes törvényhatóságok első tisztviselőihez rendeletet intézett, amelyben kifejti, hogy az utcákon árusított lapok félrevezetik a közvéleményt. Ezért az 1848 iki XVIII. t. c. alapján elrendeli, hogy hirdalpoknak és röpiratoknak utcán nyilvános terken házalás által, vagy kikiáltás útján való elárusítása tilos. Az ily módon árusított lappeldányok azonnal lefoglalandók és a tilalom megszegői az 1879. évi XXXX. t. c. értelmében tizenöt napi fogsággal és háromszáz korona pénzbírsággal büntetendők. A jelenleg érvényben levő engedélyek hatályukat veszítik. Ami pedig a hirdalpoknak és röpiratoknak a vasúti állomásokon, tőzsdékben és üzletekben való eladását illeti, erre nézve a rendelet kijelenti, hogy ez is a belügyminiszter hatáskörébe tartozik és hogy e kérdésben a miként való rendelkezést a belügyminiszter későbbre tartotta fenn.

A koalíció manifesztuma.

Budapest, február 27. (A „Torontál” ered. távirata.) A koalíció manifesztuma úgy készül, mint a Luca széke. A vezérek naponként összeülnek, tanácskoznak és ki mondják, hogy a manifesztum még nincs készen. Amint köztudomásra jutott, a kiáltványnak már volt egy tervezete, Ap onyi Albert gróf készítette, ezt azonban nem fogadták el. Főleg Bánffy Dező

bárónak voltak a s öveg ellen kifogásai és pedig hír szerint a miatt, hogy a tervezet még jobban kiélesítette volna a helyzetet a korona és a koalíció részéről elfoglalt álláspont között. Most ott tartanak, hogy egészen új tervezetet készítenek, ami ma kerül a vezéri tanács elé.

Az angol király betegsége.

Budapest, február 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból táviratozzk: Mindazon, akik a parlament megnyitására jelen voltak, kénytelenek voltak konstátálni a király rossz szinét és aláesett egészségét. A király arca megsoványodott, hangja vesztett ércéből, haja, szakála megöszült. Kétséget nem szenved, hogy a király igazán beteg. Az udvarnál a walesi hercegnő állapotáról is nyugtalanító hírek vannak elterjedve, a hercegné betegem érkezett vissza Indiából.

Prielle Kornélia temetése.

Budapest, február 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Nemzeti Színház elhunyt nagy művésznőjének Prielle Kornéliának holttestét ma reggel átszállították a Nemzeti Színházba s ott ravatalra helyezték. A beszentelési szertartás délután 4 órakor volt az írói és művészvilág, továbbá nagy közönség jelenlétében. Az elhunyt Somló Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója bucsuztatta el nagy hatású beszédben. A szertartás után Prielle holttestét a vonat-hoz vitték s innen Szabadszállásra szállítják, ahol örök nyugalomra helyezik.

A szerb vámkérdés.

Budapest, február 27. (A „Torontál” eredeti táv.) Belgrádból táviratozzk: Általános megépetésre az új általános szerb vámtarifára vonatkozó ukáz, mely március elsejére léptetné életbe a vámtarifát, eddig nem jelent meg. Itt azt hiszik, hogy be akarják várni Ausztria-Magyarország és Németország válaszáinak beérkezését.

Az orosz események.

Budapest, február 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisi jelentések szerint az orosz kölcsön dolgában folyó tárgyalás megakadt, mit arra kell visszavezetni, hogy a francia pénzemberek rendkívüli biztosítékokat követelnek és a francia kormány hozzájárulását politikai természetű föltétel teljesítésétől teszik függővé. Azt kívánják Oroszországtól, hogy barátságos módon járjon közbe a marokkói ügyben a német császárnál és másrészt Franciaország a kettős szövetségben olyan vezérszerepet követel, mely eddig Oroszországa volt.

Határidő-üzlet.

Budapest, február 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak változatlanok, csak a zab és tengeri emelkedett. Deli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	16.78
Buza (1906. októberre)	16.72
Rozs (áprilisra)	13.70
Tengeri (májusra)	13.90
Zab (áprilisra)	15.54

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Az Alkotmány-utca-ban egy 5 szobából és konyhából álló

n a g y h á z

istállóval és kerttel

folyó évi május hó 1-étől bérbeadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Csiszár József,

Melencei-utca.

(198-7.7)

Üzletátvétel.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy legközelebb a helybeli piacon fennálló

Popovits Arsen-féle szövőáru-üzletet átveszem

és saját cégem alatt tovább vezetem. — Ezen körülményt előrebocsajtva, hozzátehetem még, miszerint ezen üzletet csakis legjobb szakbavágó gyártmányokkal gazdagon felszerelve fogom kibővíteni, valamint azt is, hogy ezen árukat mindenkor lehető olcsó, meghatározott áron bocsajtom rendelkezésre, ezek folytán ezen vállalatomat a jövőre nézve a n. é. közönség szíves jóindulatába és pártfogásába ajánlom azon kérelemmel, hogy bevásárlásait nálam eszközölni sziveskedjék.

Nagybecskerek, 1906. február hóban.

Mély tisztelettel

Láng Károly.

239-2.1

1810. P. szám. 1906.

245-3.1

Hirdetmény.

A nagybecskereki királyi törvényszék közhírré teszi, hogy a Temesbégavölgyi vízszabályozási társulatnak Katalinfalva község érdekeltjei elleni kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárás folyamatba tétetve, a tárgyalásra határnapul 1906. évi március hó 10-ik napjának d. e. 10 órája Katalinfalva község házához kitűzetik s arra a kisajátító társulat és a kisajátítási összeírásban megnevezett tulajdonosok, valamint a többi összes telekkönyvi érdekeltnek egyenként külön és a távollevők és ismeretlen tartózkodásuak részére ezennel ügygondnokul kinevezett Beller István nagybecskereki lakos ügyvéd megidéztenek azzal, hogy az érdekeltnek elmaradása és a tárgyaláson meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincs.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási eljárás tárgyát a katalinfalvai 1010. és 210. számú betétekben felvett ingatlanokból kisajátítás alá eső területek képezik.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint polgári bíróságnak, 1906. évi február hó 20-ik napján tartott üléséből.

Dr. Kovács,
kir. törvényszéki jegyző.

Zsiros Lajos,
kir. törvényszéki elnök.

24. B. v. k. sz. 1906.

243-1.1

Árverési hirdetmény.

Alólírott kir. bir. végrehajtó által közhírré tételik, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. járásbíró 1903. évi szeptember hó 23-dik napján kelt Sp. II. 307/3. ex 901. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbíró 1903. évi szeptember hó 24-dik napján V. 1082. sz. a kelt végzése folytán a kir. kincstári ügyészség által képviselt (lakik Nagybecskereken) nagybecskereki kir. kincstári uradalom felperes részére ifj. Sztójkovits György nagybecskereki lakosnál hátr. 186 korona 80 fillér és járulékaik iránt, kielégítési végrehajtás útján 1903. évi október hó 20-dik napján Nagybecskereken lefoglalt 2400 koronára becsült 200 mm. tengeriből álló ingók Nagybecskereken alperes lakásán Alkotmány-utca, bírői árverésen készpénzfizetése mellett leendő eladatása 1906. évi március hó 5-dik napjának d. u. 3 órájára tűzetett ki, az 1906. évi V. 12/5. sz. a kelt végzése alapján az árverés elrendeltetvén, annak az alap,

illetve felülfoglaltatók követelése erejéig is, 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében, amennyiben törvényes zálogjogot nyertek volna, meg fog tartatni.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólírothoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Nagybecskerek, 1906. évi február hó 9-dik napján.

Kiss,
kir. bir. végrehajtó.

Tűzifa-, szén-, épület- és műfaraktár

Kurländer Imre

Telefon 89. **NAGYBECSKEREK** Telefon 89.

Épület és műfaraktár: Aradáci-ut 1.

Tűzifaraktárak:

Korona-utca és Gizellapart
(Kurländer-udvar.)

Iroda és lakás:
Korona-u. 685/11. Telefon 35.

Dusan felszerelt raktár

épületfa, deszka, lécz, oszlopok,
műfa kádárok és bognárok részére.

Elsőrendű tűzifa

Valódi porosz kőszén

a Wildensteinsgen-Richterhofer bányából.

Elsőrendű gáz-koks (pirszén).

Mindenféle kovács-szén, kitűnő faszén

MARHASÓ.

SZŐLLŐKARÓ minden nagyságban.

Kerestetik használt nagy Wertheim-szekrény és egy tűzmentes könyvszekrény.

Cím a kiadóhivatalban. (127-x24)

709. tkvi szám. 1906.

224-1.1

Árverési hirdetményi kivonat.

Az antalfalvai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Torontálmege árvaszéke javára 800 korona tőke, ennek 1905. évi január hó 1. napjától járó 5% és 40 korona már lejárt kamata, 96 kor. 50 fillér eddigi, 12 korona jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881: LX. t.-c. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében Kokora Vazul adós, Kokora Trifun, kk. Kokora Flóra és kk. Kokora Damiánka társtulajdonosok ellen Ozora községben és az ozorai 939., folyt. 4342. számú tkvben foglalt:

1. 759. számú ház és 400 □-öl ház-helyre 247 korona;
2. 1. dülő 45. hrsz. 1 hold 231 □-öl I. oszt. szántóra 415 korona;
3. 2. dülő 45. hrsz. 2 hold 1046 □-öl II. oszt. szántó felerészére 208 korona;
4. 3. dülő 45. hrsz. 985 □-öl II. oszt. szántóra 150 korona;
5. 4. dülő 45. hrsz. 3 hold 739 □-öl II. oszt. kaszáló felerészére 174 korona;
6. 75. hrsz. 439 □-öl szőlőre 106 korona;
7. 42. hrsz. 277 □-öl szőlőre 46 korona;
8. 44. hrsz. 185 □-öl kertre 17 korona;
9. hrsz. nélküli 50 □-öl kertre 6 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Ozora község házában 1906. évi március hó 24-ik napjának d. e. 9 órájkor fog megtartatni a következő úgy a telekkönyvi hivatalban, mint Ozora községben kifüggesztetett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.
3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 24 kor. 40 fillér, 41 kor. 50 fillér, 20 kor. 80 fillér, 15 kor., 17 kor. 40 fillér, 10 kor. 60 fillér, 4 kor. 60 fillér, 1 kor. 70 fillér és 60 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ugyanannak kiszolgáltatni.

Antalfalva, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál, 1906. évi február hó 7-én.
(Olvasatlan aláírás),
kir. aljárásbíró.

Ló-árverés.

Az écskai uradalomnál folyó évi március hó 4-én d. e. 9 órakor 11 drb. számfeletti igásló és pedig 9 kanca és 2 drb. herélt, nyilvános árverésen eladatni fog.

246-2.1

Az urad. jószágfelügyelőség.